

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistrtvs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XIV. De dignitate non imminuenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

13. Litis causa extra provinciam non vocabantur. Sine speciali jussu decuriones nec Romam, aut Constantinopolim, vel in aliam provinciam litis causa vocari poterant. *l. 1. & ult. C. de pr. ed. decur. sine decr. non ali. nec eorum prædia sine decreto alienari. Nouel. 131.*

14. In propriis synedriis iudicabantur. Erant & penes aliquos populos, collegia, synedria appellata, in quibus causæ decidebantur, nec extra illa determinari poterant, *l. fin. D. de decret. ab ord. faciend.* quale fuisse videtur Iudæorum in *l. 17. C. de Iudæis.* & hodiè vigente per Orbem vniuersum mercaturâ, in emporiis habent mercatores pro singulis quique nationibus, cum ea auctoritate, & priuilegiis, qualia à Principibus obtinuerint, aut prout cum populis contraxerint.

CAPVT XIV.

De dignitate non imminuenda.

1. Ideo non viles assumentur. **N**E Magistratum dignitas vilescat si indigni sint, qui ad eos ascendunt; prohibitum est ne ij assumantur, qui fordidis quæstibus, ministeriis, artificiiis adscripti sunt, aut sint ex vltimis mercatoribus. *l. nequis C. de dignit. l. 12.*

2. An vilis mercator. Rectè lex vltimos mercatores notat, id est, infimos, & qui tabernam tantum exercent, viles merces, in eadem tantum vrbe emendo minoris, plurisque vendendo, vexantes. Cæterum qui *per mare per terras currit mercator ad Indos*, qui ex Ægypto, Polonia, Prussia frumentum, ex Arabia aromata & medicinas, ex Perfide, Asia, Africa, Moscouia, America ea deportat, quibus domi Resp. caret, & periculo suo Reip. indigentiam subleuat, naturæ & climatis defectum supplet; nã ille bonus ciuis est: non nigrâ notâ, sed laude dignus. vnde per Italiam non Nobiles, non Principes eiusmodi mercaturâ infamantur, non Rex Lusitanæ, alijue. quanquã apud Liuium *l. 31. in fin.* quæstus omnis patribus indecorus visus, cum Q. Claudius Tribun. Pleb. legem promulgasset, ne senator nauem ampliore haberet, quàm 300. amphorarum, quæ fructibus domum vehendis suffectura videbatur.

3. Inuicem si honorent. Ad conseruandum honorem Magistratibus etiam illud pertinet, vt se inuicem pro debito honorent. vnde Hieronymus *c. 7. d. 95. Episcopi sacerdotes se esse nouerint, non dominos; honorent clericos, quasi clericos; vt & ipsis à clericis quasi Episcopis honor deferatur.* Scitum est illud Oratoris Domitij: *Cur ego te,*
in-

inquit, *habeã ut Principẽ, cum tu me non habeas ut senatorẽ? & infrã; pessimã cõsuetudinis in quibusdã Ecclesijs tacere presbyteros, & presentibus Episcopis nõ loqui, quasi aut inuideant, aut non dignentur audire. vnde & c. 9. & 10. ibidẽ ex Conc. Carth. Episcopus sedens stare presbyterũ non patiatur: in Ecclesia, & in confessu presbyterorũ sublimior se deat; intra domũ verò collegã se presbyterorũ esse cognoscat. facit & c. ecce ego, & alia ibid. vnde lex in sacris. C. de r. ep. in sac. serin. inquit, scrinijs nostris militantes in prouincijs ordinarij, vel spectabilis Iudicis salutatione non arceantur, & inuiti in confessum accipiantur. scituris vel principe vel corniculario, vel capitibus officij ternas libras auri ex suis facultatibus eruendas, si consistorium nostrum sæpẽ ingredientibus secretarij Iudicum non patuerit ingressus, aut reuerentia non fuerit in salutatione delata, aut sedendi cum Iudice societas denegata. Ex cuius legis causa Prouinciarum Prelatis & Magnatibus qui Principum consiliarij sunt, in confessu Conciliorum Principis locus dandus est. vt in Parlamento etiam Paris. & alibi fit.*

Facit eodem & titulus *vt dignitatis ordo seruetur C. l. 12. vt* 4.
neque Magistratum suum quis imminuat, neque supra competentem gradum efferat. si quis indebitum sibi locum usurpauerit, nullã se ignorantia defendat, sitque planẽ sacrilegij reus, qui diuina præcepta neglexerit. *l. si quis. C. vt dignit. ord.* Primũ ergo inter gradu impares ordo seruetur dignitatum, inter pares temporis prærogatiua. *l. antiquitas. C. de consul. l. 12.* saluo gradu, semper honore inuicem præueniant, semper omni modo absit maledicentia, neque Magistratus se inuicem calumnientur, aut detrahant. *Videte, inquit D. Paul. ne dum inuicem mordetis, ab inuicem consumamini. Galat. 5.*

Quare & antecessores verbis & factis colant. Vitellius omnes, qui præmia pro cede Galbæ oblatis libellis petierant, conquiri, & interfici iussit. *Non, inquit, Tac. l. 17. honore Galbæ sed tradito Principibus more, munimentum ad. præsens, imposterum vltionem.* Dauid parricidas Saulis, & Iseboseth percute iussit. *Reg. lib. 2. c. 4. vltor est quisquis successit.* Tac. 17. Darius inter vltima verba, quæ Alexandro referri iussit, monuit causam proditorum & parricidarum suorum regibus cunctis communem magis, quàm Darij propriam esse. *quam negligere illi & indecorum esset, & periculosum.* Iustin. l. 11. Curt. l. 5.

Quin & illud ad dignitatem Magistratuum imminuendã pertinet, cum singula singulos viros exigant, si vni occupent officia plurimorũ. vnde tã sæpẽ quàm sanctè Canones veterunt, ne quis in pluribus Ecclesijs conscribatur, ne quis pluri-

4.
Seruato dignitatum ordine & gradu.

5.
Quare & de antecessoribus dignè loquantur.

6.
Vnus plurimum officia non occupet.

bus

bus in Ecclesiis conscribatur, ne quis pluribus militiis, dignitatibus, officiis imponatur, ne quis binis, trinis, pluribusve mereatur cingulis, non coniunctis ex prisca consuetudine: & nemini facultas pateat eodem tempore plusquam vnius ordinis nomen affectare, & qui supplicandum de re vetita Principi existimauerint, pœnæ decem librarum auri pro temeritate quamuis infructuosa plectantur. *l. his quidem. C. qui milit.*

CAPVT XV.

De Ministris.

1. **I**udicem sine ministris esse & dignitas & negotia non permittunt. quosdam autem eorum à Principe vel inferiore Magistratu accipit, quosdam sibi assumit. illos obseruare debet, ne quid supra officium attentent, nequid in eo negligant. hos magno delectu assciscere, ne per eos dignitatem suam minuat, ne noxiam sibi eligat. *Domesticorum enim, inquit Cicero, non modò facta, sed dicta etiam omnia præstanda nobis sunt.* Quare Agricolam rectè laudat Tacitus; *A se, inquit, suisque orsus, primùm domum suam coercuit, quod plerisque haud minus arduum est, quàm prouinciã regere.*

2. Assiduè etiam in historiis legimus etiam magnos Principes, etiam magnos viros ea incommoda passos. *Iam afferrebant, inquit Tacitus l. 17. cuncta venalia præpotentes liberti, seruorum manus subitis auidæ, & tamquam apud senem festinantes: Itemque: eadem quoque nouæ aulæ mala æquè grauiã, non æquè excusata, &c. Iterum l. 18. nondum quartus à victoriã mensis, & libertus Vitellij Asiaticus Paricletos, Patrobios, & vetera odiorum nomina æquabat.*

Igitur domesticos quidem nullos assciscat improbos; ne ipsi ignominiam parent. solent enim vitia ministrorum etiam heris affingi. nec enim creduntur probi famulatio improbo delectari. deinde domesticos coercet ne se officiis aliorum ingerant, sed domesticæ sollicitudini sibi demandatæ inuigilent. *Domesticus, inquit l. 4 C. de assess.* Iudicis à publicis actibus arceatur. Agricolam laudat Tacit. *in eius vita, quod nihil per libertos aut seruos publicæ rei.* quare & Honorius assessores & cancellarios quasi domesticos Iudicibus vetuit in prouincias ducere, sed ex officiis eligi iussit *l. nullus 1. C. de assess.*

Quin & Iustin. *in Auth. vt Iud. sine suff. in formula iuris iurandi* in hæc verba Iudicem adigit: *Sed etiam mihi assidentem semper*